

Эдэртиг. 9 класс

Кара-Бай

Аалдар чазын буга суун бадырары билек, тараа тарыыр шөлдерин ээлчежип суггарып эгелээр. Күш-шыдалы чедишпес улус эмеглежип, шөлдерин ээлчештир суггарып алырлар. Ыңаажыктың тараа суггарар ээлчээ келирге, кожа аалдарның оолдары эштери-биле демнежип суггарып кирипкеннер. Олар черле ынчаар чаңчыгып калганнар.

– Ам суггарар чериңер доостур четти бе? – деп, Саглай айтырган.

– Даарта доозуптар бис – деп, Ыңаажык харыылаан.

– Дыка-ла хөй тараа тарыыр дээн-дир силер аа. Мынча хөй тарааны канчаар силер, кырган-аваң-биле силерге чаңгыс шаң-на тараа четпес чүве бе? – деп, уругларның бирээзи айтырган.

– Херек. Артыкшылдыг тараавысты малга орнап алыр бис. Кырган-авам-биле энир чылын тараага орнап алган кызыраавыс ам кулуннапкан болгай. Ам база казыра-молдурга, хой-өшкүге орнап алыр бис – деп, Ыңаажык ажыл-агыйжы хөөн-биле тайылбырлаан. Ооң чугаазында ханы бүзүрел барын эштери эскерип каан.

Шынап-ла, каш чыл эрткенде, кырган-авашкыларның кошкул-хөреңгизи хоомай эвес апарганынга Ыңаажыктың кады өскөн эштери элдепсинмээннер-даа. Ол черле ынчаар болур ужурлуг дээрзин олар билирлер. Ажыл-иш дээнде амыр-дыш билбес кижиниң төккөн дериниң чажыңы ындыг болур-даа ужурлуг.

Каш чыл эрткенде, Ыңаажык эштеринден мурнай өглүг-баштыг апарган. Боду ышкаш олут орбас, кежээ кыс Назынмааны ол шилип алган. Аныяк өг-бүлениң хуу малы, эт-хөреңгизи элбеп, балдыры дыңзый берген. Олаа кавының улузу Ыңаажыкты харын-даа Кара-Бай деп шолалаар-даа апарган.

(Е. Танова)